

Beslutningsforslag nr. B 135. Fremsat den 10. februar 1987 af Ingerlise Koefoed (SF), Carsten Andersen (SF), Birthe Hansen (SF), Stillinger (SF) og Ebba Strange (SF)

## **Forslag til folketingsbeslutning**

### **om tilskud til et forsøg med møder mellem børn og børnekulturarbejdere**

Folketinget opfordrer regeringen til på søgsprojekt, der skal omfatte møder mellem finansloven 1988, 1989 og 1990 at søge afsat børn og børnekulturmedarbejdere. i alt 1,3 mill. kr. til et børnekulturelt for-

### *Bemærkninger til forslaget*

Gruppen af børne- og ungdomsbogsforfattere i Dansk Forfatterforening tog i forbindelse med en kampagne for børne- og ungdomsbogen i september 1985 initiativ til at oprette tværfagligt sammensatte kunstnergrupper, som drog landet rundt og optrådte hele måneden. Hovedintentionen bag oprettelsen af grupperne var at lade børn og unge opleve en forfatter, en skuespiller, en illustratør, en musiker osv., med andre ord en kunstner og kulturarbejder, der kunne inspirere dem til selv at arbejde videre med det, jf. i øvrigt den rapport, som er udarbejdet herom, og som er optrykt som bilag til nærværende beslutningsforslag.

Formålet med beslutningsforslaget er gennem personlige møder mellem børn og kunstnere at inspirere børn og unge til at dykke ned i f.eks. et forfatterskab, at få indblik i nye dimensioner i forskellige billedudtryk, at lytte på en ny måde til musik og at blive opmærksomme på de muligheder for oplevelse og selvvirksomhed, der ligger i dramaet.

Meningen er at inspirere til tværfaglige aktiviteter i skoler og andre institutioner for børn og at give børn nogle redskaber til selv at gå i gang med forskellig kulturvirksomhed.

Meningen er endvidere gennem oplevelser af denne art at give børn bedre muligheder for at vælge i den meget store strøm af tilbud, som de hele tiden møder i deres hverdag.

Målgruppen for forsøget skal primært være børn og unge i alderen fra 5 til 16-17 år, men skal også omfatte minoritetsgrupper som indvandrerbørn og handicappede børn. I forbindelse med engagementerne vil det også være rimeligt at få kontakt med forældre eller andre voksne, herunder lærere og pædagoger.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at børn og unge, samtidig med at de kulturelle tilbud i skoler

og institutioner bliver færre, mere end nogen sinde har brug for at møde mennesker, der på en inspirerende måde kan åbne deres øjne for den kultur og det samfund, som de er en del af, og dermed give dem forståelse for deres egen tilværelse. Eksperimentet i 1985 viste tydeligt, at der ligger mange ubrugte muligheder hos de kunstnere, der specielt henvender sig til børn og unge, og at det er vigtigt, at staten, repræsenteret ved kulturministeriets arbejdsgruppe for børn og unge, arbejder videre med de erfaringer, der blev indhøstet dengang, således at initiativet kan fortsættes som et 3-årigt forsøg og derefter tages op til vurdering. I den forbindelse kan der træffes afgørelse om, hvorvidt projektet skal fortsætte og i bekræftende fald hvorledes.

Arrangementerne kan naturligvis foregå alle steder, hvor børn og unge samles, det vil sige f.eks. i skoler, i børnebiblioteker, i børnehaver og på fritidshjem, i fritidscentre og i aktivitetshuse rundt omkring i kommunerne.

Man kunne forestille sig, at de medvirkende kunstnere for deres medvirken modtager honorarer, der svarer til Artes honorarer, dvs. ca. 1.600 kr. pr. optræden, og at de får dækket deres rejseudgifter. Der udfærdiges en brochure, der over for børneinstitutioner, skoler m.m. skal gøre opmærksom på forsøget og dets formål og på, hvorledes skoler og andre institutioner, hvor børn samles, kan komme i kontakt med de kunstnergrupper, de måtte være interesserede i at træffe aftaler med.

Det har været en forudsætning ved beregningen af udgifterne i forbindelse med forslaget, at kommunen eller den pågældende institution betaler halvdelen af beløbet, mens staten indskyder den anden halvdel. Det vil sige, at man skaber en ordening, der fungerer efter samme model som børne-teatrene.

*Forslagets økonomi*

Der søges om i alt 1,3 mill. kr. til forsøget. Beløbet er udregnet på følgende grundlag:

	1988	1989	1990
<i>Honorarer</i>			
360 à 1.600 kr. = 576.000 kr.			
Heraf 50 pct. tilskud .....	288.000	288.000	288.000
<i>Rejseudgifter</i>			
15 × 6 × 1.200 kr. ....	108.000	108.000	108.000
<i>Trykning af brochure,</i>			
PR m.m. ....	45.000	10.000	10.000
<i>Rapport</i> .....			5.000
<i>Regnskab</i> .....	5.000	5.000	5.000
<i>Diverse</i> .....	2.000	3.000	5.000
<i>I alt for hvert af de tre år</i> .....	<u>448.000</u>	<u>414.000</u>	<u>421.000</u>

**Rapport om formidlingskursus og forfatterbesøg**

(Udarbejdet i 1986 af Dansk Forfatterforenings gruppe af børne- og ungdomsbogsforfattere)

I forbindelse med kampagnen for børne- og ungdomsbogen i september 1985 arrangerede BU-gruppen i Dansk Forfatterforening et tilbud til skoler og andre institutioner om besøg af forfattergrupper. Individuelle besøg af forfattere er en kendt og skattet institution, men vi ville forsøge at gå nye veje, og vores tilbud indeholdt tre vigtige nye momenter:

1. flere forfattere optræder sammen,
2. gruppen supplerer sig med en repræsentant for en anden kunstart – musiker, gøgler, illustratør – eller evt. en formidler,
3. grupperne sammensættes af en blanding af kendte og mindre kendte navne.

*Formidlingskursus*

Alle BU-gruppens medlemmer fik tilbud om at deltage, men det var en forudsætning, at man var parat til at gå ind for de tre punkter, og at man kunne deltage i et forberedende »formidlingskursus«.

Desuden blev der indbudt et antal musikere, teaterfolk, illustratører og formidlere, som gik ind under de samme betingelser.

Et arbejdsudvalg sammensatte grupperne på forhånd, i nogen grad efter gehør, men vi søgte at tage hensyn til følgende faktorer:

1. at deltagerne ønskede at henvende sig til samme aldersgruppe (småbørn – 8-12-årige – unge),
2. at hver gruppe skulle bestå af 2-3 forfattere + en repræsentant for en anden udtryksform,
3. at hver gruppe havde et »stærkt« navn – dvs. en person, der i forvejen var kendt – + en forholdsvis ukendt.

Hovedmodellen for vores idé var Digter-scenen, som optrådte som inspirator på kursusset:

Hver deltager læser op/ fortæller/ demonstrerer sit indslag, der højst må vare ca. 4 minutter. Det bliver i alt ca. 15-20 minutter pr. runde. Det vil sige, at man på en normal skoletime kan nå to runder + lidt samtale.

Modellen har vist sig meget anvendelig over for stort set alle aldersgrupper: det er afvekslende, hver kunstners særpræg sættes i

relief, de scenevante trækker de mere stilfærdige med – der sker noget.

Når det gælder skolearrangementer, fortsætter programmet med, at hver gruppedeltager går ud i en klasse og snakker med eleverne.

På formidlingskursuset blev der dannet 9 grupper; i alt 40 personer deltog. En gruppe opløste sig selv og fordelte sig på de andre grupper. Derved blev en af grupperne på 6 personer, hvilket senere viste sig at være lovlig mange.

En del forfattere var forhindrede i at deltage i kursusset, men meldte sig som reserver – og dem fik vi god brug for!

I løbet af kursusset diskuterede grupperne, hvad de ville tilbyde, og lavede et program.

Nogle grupper valgte at præsentere sig gennem et tema, det vil sige, at alle deltagerne i gruppen læste op, fortalte eller viste noget i relation til emnet. En gruppe valgte f.eks. temaet: barn i 30'erne, 40'erne og 50'erne.

*Hvordan blev vi modtaget?*

På trods af forskellige brist i kommunikationsnettet, der betød, at vores tilbud kom meget sent ud i forhold til budgetter og planlægning, gik det over al forventning med bestillingerne. Især var skolerne meget ivrige, hvorimod det mange steder kneb for bibliotekerne at skaffe penge.

Vi havde lavet en aftale med de medvirkende forfatters forlag, der velvilligt sendte bøger ud til arrangørerne før et arrangement, så både lærere og elever kunne være forberedte til mødet.

Boghandlerne var blevet opfordret til at deltage i kampagnen også lokalt og bl.a. være opmærksomme på evt. lokale forfatterbesøg. Vores indtryk var, at denne henstilling ikke havde nogen virkning de fleste steder.

De 8 grupper var ude i alt 46 gange i løbet af september; det var ca. dobbelt så mange arrangementer, som vi havde turdet håbe på. Der var naturligvis mere bud efter nogle grupper end efter andre, men i det store og hele var fordelingen meget fin. Nogle grupper havde svært ved at imødekomme efterspørgslen, og ingen følte, at de blev overset.

### Økonomi

Vi havde håbet på et tilskud, der ville gøre det muligt, at vi også på økonomiområdet kunne følge Digterscene-modellen: Arrangøren betaler halvdelen af honoraret + rejseomkostninger – puljen betaler den anden halvdel.

Det lykkedes ikke.

Vi besluttede at indgå et kompromis og satte taksten til 1.000 kr. pr. dag pr. hoved. (DFs minimumstakst var på det tidspunkt 1.300 kr.). I gennemsnit kom hvert arrangement derved til at koste arrangøren 4.000 kr. + rejseomkostninger. Tilskuddet gav os mulighed for at betale de første 1.000 kr. af rejseomkostningerne til hvert arrangement.

Prisen var pr. dag, og vi opfordrede arrangørerne til at slå sig sammen om en bestilling, så udgifterne kunne deles af f.eks. en skole og et bibliotek; dog dækkede tilbudet maksimalt 4 timers optræden.

De fleste grupper erfarede, at det var for krævende at optræde flere steder samme dag.

### Tid

En del af deltagerne havde også mange individuelle aftaler i september og kunne derfor ikke påtage sig at være med til alle gruppearrangementerne. Her trådte så nogle af »reserverne« ind, og det fungerede godt. Enkelte blev simpelt hen optaget i en gruppe.

Deltagerne gav udtryk for, at det havde været meget hårdt, fordi det hele skulle foregå i løbet af en måned. Med det samme antal arrangementer fordelt over en hel sæson ville det have været lettere at overkomme. De fleste ønskede fremtidig at tilbyde sig et vist antal dage om året mere jævnt fordelt.

### Organisation

Skoler og institutioner fik en folder tilsendt, der beskrev betingelser og grupper. Artes programtjeneste påtog sig at tage mod bestillinger. Hver gruppe havde en kontaktperson, som Arte henvendte sig til, når der indløb en bestilling. Kontaktpersonen aftalte videre med sin gruppe. Arte fungerede perfekt. De to medarbejdere, der havde påtaget sig opgaven, var meget dygtige til at få tingene til at gå op. Vi må konstatere, at folderens udformning ikke var helt tilfredsstillende for

brugerne; misforståelser blev dog behændigt rettet af Arte undervejs.

Grupperne må en anden gang give en mere præcis beskrivelse af, hvem de henvender sig til, hvilke krav de stiller, og hvad de kan tilbyde. Desuden bør det i fremtiden tilstræbes, at grupperne sammensættes også ud fra geografiske hensyn.

Kontaktpersonerne havde et meget stort arbejde med at koordinere aftaler, finde reserver, aftale rejsemuligheder osv. Dette arbejde bør fremtidig honoreres.

### Konklusion

Alle deltagerne ønsker at fortsætte i en form for gruppeoptræden. I en fremtidig ordning skal indbydelse til deltagelse naturligvis ikke være forbeholdt de hidtidige deltagere.

#### Fordele, som gruppedeltagerne ser dem:

- det er givende at møde andre forfattere i arbejdssammenhæng – man kan få faglig kritik og diskutere sit arbejde, få nye impulser.
- det er givende og nyt at arbejde sammen med andre faggrupper på denne måde.
- det er en tryghed for uøvede at optræde sammen med trænede.
- det er en udfordring for »kendte« ikke at kunne bruge det sædvanlige program.

#### Ulemper, som gruppedeltagerne ser dem:

- det er ikke altid nemt at indordne sig. Ikke alle overholder tiden, 4 minutter bliver til 20, og dermed er de andres tid ædt.
- økonomisk er det bedre at optræde alene
- det er tidkrævende at optræde sammen, det kræver forberedelse.

#### Overordnede fordele, som arrangørgruppen ser dem:

- samarbejdet mellem børnekunstnerne styrkes og giver mulighed for gensidig inspiration og forståelse.
- det bliver ikke i så høj grad Torden-skjolds soldater, der kommer ud; nye navne får en chance, og mindre scenevante personer får mod til at prøve.
- tilbudet bliver mere slagkraftigt, dvs. mulighederne for at tilbyde børnene og de unge kvalificerede oplevelser øges.

Der foreligger megen dokumentation i alle tydeligt udtrykker, at vi er inde på noget form af avisomtale og fagbladsartikler, der rigtigt, som der er et behov for.